

Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie

Názov materiálu: Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Predkladateľ: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

3.1 Náklady regulácie

3.1.1 Súhrnná tabuľka nákladov regulácie

Tabuľka č. 1: Zmeny nákladov (ročne) v prepočte na podnikateľské prostredie (PP), vyhodnotenie mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov.

Nahradte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia, ktorá je povinnou prílohou tejto analýzy a nájdete ju na [webovom sídle MH SR](#), (ďalej len „Kalkulačka nákladov“):

<i>TYP NÁKLADOV</i>	Zvýšenie nákladov v € na PP	Zníženie nákladov v € na PP
<i>A. Dane, odvody, clá a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality</i>	0	0
<i>B. Iné poplatky</i>	0	0
<i>C. Nepriame finančné náklady</i>	0	0
<i>D. Administratívne náklady</i>	0	0
<i>Spolu = A+B+C+D</i>	0	0
<i>Z toho</i>		
<i>E. Vplyv na mikro, malé a stredné podn.</i>	0	0
<i>F. Úplná harmonizácia práva EÚ (okrem daní, odvodov, ciel a poplatkov, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality)</i>	0	0
<i>VÝPOČET PRAVIDLA 1in2out:</i>	IN	OUT
<i>G. Náklady okrem výnimiek = B+C+D-F</i>	0	0

3.1.2 Výpočty vplyvov jednotlivých regulácií na zmeny v nákladoch podnikateľov

Tabuľka č. 2: Výpočet vplyvov jednotlivých regulácií (nahraďte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov):

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na zmenu nákladov

Osobitne pri každej regulácii s vplyvom na PP zhodnotenom v tabuľke č. 2 uveďte doplňujúce informácie tak, aby mohol byť skontrolovaný spôsob a správnosť výpočtov. Uveďte najmä, ako ste vypočítali vplyvy a z akého zdroja ste čerpali početnosti (uveďte aj link na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete). Jednotlivé regulácie môžu mať jeden alebo viac typov nákladov (A. Dane, odvody, clá a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality, B. Iné poplatky, C. Nepriame finančné náklady, D. Administratívne náklady). Rozčleňte ich a vypočítajte v súlade s metodickým postupom.

3.2 Vyhodnotenie konzultácií s podnikateľskými subjektmi pred predbežným pripomienkovým konaním

Uveďte formu konzultácií vrátane zdôvodnenia jej výberu a trvanie konzultácií, termíny stretnutí. Uveďte spôsob oslovenia dotknutých subjektov, zoznam konzultujúcich subjektov, tiež link na webovú stránku, na ktorej boli konzultácie zverejnené.

Uveďte hlavné body konzultácií a ich závery.

Uveďte zoznam predložených alternatívnych riešení problematiky od konzultujúcich subjektov, ako aj návrhy od konzultujúcich subjektov na zníženie nákladov regulácií na PP, ktoré neboli akceptované a dôvod neakceptovania.

Alternatívne namiesto vyplňania bodu 3.2 môžete uviesť ako samostatnú prílohu tejto analýzy Záznam z konzultácií obsahujúci požadované informácie.

Dňa 24. júna 2020 bola zverejnená predbežná informácia podľa § 9 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v rámci ktorej bol okrem iného deklarovaný cieľ pripravovanej právnej úpravy v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2020 – 2024 zefektívniť uspokojovanie práv na nepeňažné plnenia, ktoré sú vymáhané v exekučnom konaní.

V súlade s deklarovaným cieľom bol dňa 28. augusta 2020 predložený do medzirezortného pripomienkového konania návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení ďalších zákonov, ktorý obsahoval aj návrh právnej úpravy zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), ktorá je predmetom aj tohto legislatívneho procesu. Medzirezortné pripomienkové konanie bolo ukončené dňa 21. septembra 2020. Tento materiál bol následne predložený do ďalšieho štádia legislatívneho procesu, avšak bez úpravy Exekučného poriadku, nakoľko v tomto prípade nebol odstránený rozpor s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky ohľadne zavádzania novej právnej úpravy a posilňovania postavenia exekútora pred prijatím a vykonaním exekučnej amnestie. Nakoľko v medziobdobí došlo k prijatiu opatrení, ktoré slúžia práve na odstránenie negatívnych dopadov vedených exekučných konaní na nízko príjmové domácnosti a domácnosti ohrozené chudobou, materiál sa opätovne predkladá do medzirezortného pripomienkového konania po jeho úprave

a dopracovaní aj vzhľadom na uplatnené pripomienky v pôvodnom medzirezortnom pripomienkovom konaní.

Aktuálny materiál bol konzultovaný so zástupcami odbornej praxe a so zástupcami Slovenskej komory exekútorov, ktorí k nemu uplatnili pripomienky a ktoré boli čiastočne do materiálu aj zapracované po realizácii diskusií k pripravovaným zmenám. Materiál bol súčasne konzultovaný aj so zástupcami Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, a to najmä v súvislosti so zavedením nových donucovacích opatrení vo forme zadržania vodičského preukazu a zadržania osvedčenia o evidencii vozidla.

3.3 Vplyvy na konkurencieschopnosť a produktivitu

Dochádza k vytvoreniu resp. k zmene bariér na trhu?

Bude sa s niektorými podnikmi alebo produktmi zaobchádzať v porovnateľnej situácii rôzne (napr. špeciálne režimy pre mikro, malé a stredné podniky tzv. MSP)?

Ovplyvňuje zmena regulácie cezhraničné investície (príliv/odliv zahraničných investícií resp. uplatnenie slovenských podnikov na zahraničných trhoch)?

Ovplyvní dostupnosť základných zdrojov (financie, pracovná sila, suroviny, mechanizmy, energie atď.)?

Ovplyvňuje zmena regulácie inovácie, vedu a výskum?

Ako prispieva zmena regulácie k cieľu Slovenska mať najlepšie podnikateľské prostredie spomedzi susediacich krajín EÚ?

Navrhovaná predkladaná legislatíva nevytvára a ani nemení zmeny bariér na podnikateľskom trhu. Rovnako sa po úprave Exekučného poriadku v legislatívnom procese nebude v porovnateľnej situácii s niektorými podnikmi zaobchádzať rôznymi spôsobmi. Predkladaný návrh zákona nevytvára špeciálne režimy pre mikro, malé a stredné podniky.

Zmena regulácie aj preto neovplyvňuje a neovplyvní príliv a odliv zahraničných investícií, dostupnosť základných zdrojov, inovácie, vedu a výskum.

Konkurencieschopnosť:

Na základe uvedených odpovedí zaškrtnite a popíšte, či materiál konkurencieschopnosť:

zvyšuje   nemení   znižuje

Produktivita:

Aký má materiál vplyv na zmenu pomeru medzi produkciou podnikov a ich nákladmi?

Na základe uvedenej odpovede zaškrtnite a popíšte, či materiál produktivitu:

zvyšuje   nemení   znižuje

3.4 Iné vplyvy na podnikateľské prostredie

Ak má materiál vplyvy na PP, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich častí, či už pozitívne alebo negatívne, tu ich uveďte. Patria sem:

- a) sankcie alebo pokuty, ako dôsledok porušenia právne záväzných ustanovení;

- b) *vplyvy súvisiace so žiadosťami o alebo prijímaním dotácií, fondov, štátnej pomoci a čerpaním iných obdobných foriem podpory zo strany štátu, keďže sú sprievodným javom uchádzania sa či získania benefitov, na ktoré nie je právny nárok priamo zo zákona, ale vzniká na základe prejavu vôle dotknutého subjektu;*
- c) *regulované ceny podľa zákona č. 18/1996 Z. z. o cenách;*
- d) *iné vplyvy, ktoré predpokladá materiál, ale nemožno ich zaradiť do častí 3.1 a 3.3.*

V prvom rade si dovoľujeme uviesť, že predkladaný návrh zákona predpokladá tak pozitívny, ako aj negatívny vplyv na podnikateľské prostredie, pričom tieto vplyvy nie je možné explicitne vyjadriť a kvantifikovať. Ide totiž o právnu úpravu týkajúcu sa nie vzťahov podnikateľ – štát, pri ktorých je jednoznačným spôsobom možné identifikovať či už pozitívny alebo negatívny vplyv. V prípade právnych vzťahov, ktoré sú založené na dvoj a viacstranných právnych vzťahoch medzi rôznymi subjektmi to však možné nie je, nakoľko takáto kvantifikácia nie je objektívna a reálna; výpočet regulácií a ich negatívne dopady totiž v tomto prípade nie sú skutočné, ale iluzórne, nakoľko neodrážajú skutočnosti, ktoré sú v týchto prípadoch podstatné. Na druhej strane nie je reálne možné kvantifikovať ani pozitívne vplyvy, nakoľko tieto sa prejavujú prostredníctvom uspokojenia oprávneného v exekučnom konaní. Exekučné konanie je totiž konanie, ktoré slúži na vymoženie nároku (či už peňažného alebo nepeňažného) jedného subjektu (oprávneného) od subjektu druhého (povinného), a to na základe exekučného titulu. Exekučné konanie je procesom núteného vymáhania nárokov oprávneného od povinného subjektu, ktorý svoje (zákonné alebo zmluvné) povinnosti neplní dobrovoľne a to aj napriek tomu, že tieto boli priznané právoplatným rozhodnutím príslušného orgánu, ktorý jednoznačným spôsobom rozhodol o ich existencii. Povinný tak neplní svoje povinnosti, ktoré plniť má, čím zasahuje do ústavných práv oprávneného subjektu a teda v tomto prípade nemožno hovoriť o tom, že regulácia procesov slúžiacich na vymoženie takýchto nárokov vplýva negatívne na podnikateľské prostredie (aj keď v určitom rozsahu to samozrejme tak je), ale v konečnom dôsledku tieto procesy slúžia na uspokojenie nárokov oprávnených, teda pozitívne vplývajú na podnikateľské prostredie, ak je oprávneným podnikateľský subjekt. Okrem uvedeného je potrebné podotknúť, že povinný subjekt musí za následky svojho konania, ktoré viedlo a vedie k nútenému výkonu rozhodnutia – exekučného titulu, niesť zodpovednosť. Inak povedané, nemožno hovoriť výlučne o „negatívnych“ vplyvoch na podnikateľské prostredie, pretože tieto sa týkajú subjektov, ktoré neplnia alebo odmietajú plniť svoje povinnosti vymáhané v exekučnom konaní. Bez týchto procesov totiž nemôže dôjsť k úspešnému ukončeniu exekučného konania a teda k uspokojeniu oprávneného, ktoré mu patrí, a teda k naplneniu aj jeho ústavných práv. Okrem uvedeného opätovne zdôrazňujeme, že v tomto prípade nejde o vzťah podnikateľ – štát.

Vo všeobecnosti možno uviesť, že predkladaný materiál bude mať výrazne pozitívny vplyv nielen na podnikateľské prostredie, a to z dôvodu, že navrhovaná právna úprava výrazným spôsobom zvýši vymožitelnosť plnení v exekučných konaniach a teda prispeje k uspokojeniu oprávnených a k naplneniu ich ústavných práv. Tak ako úprava donucovacích opatrení, ktorá má prispieť k urýchleniu plnenia povinností v rámci exekučného konania a k efektívnosti vedenia exekučného konania, tak aj navrhovaná úprava náhradných plnení v rámci navrhovanej právnej úpravy vedenia exekúcie na uspokojenie práv na nepeňažné plnenie má prispieť k vymožitelnosti týchto práv. Z uvedeného dôvodu tu možné jednoznačným spôsobom konštatovať, že pozitívne vplyvy možno vnímať na strane subjektov, ktoré sú oprávnenými

v exekučnom konaní, na druhej strane negatívne vplyvy možné predpokladať na strane povinných, ktorí neplnia dobrovoľne svoje povinnosti a z uvedeného dôvodu tu do právnych vzťahov zasahuje štát prostredníctvom núteného výkonu rozhodnutí a prostredníctvom inštitútov, ktoré slúžia práve k náprave neželaného a nezákonného stavu zapríčineného konaním povinného, ktorý tak musí znášať negatívne následky svojho konania.

Je potrebné zdôrazniť, že navrhovaná právna úprava má prispieť k zlepšeniu podnikateľského prostredia, nakoľko umožňuje flexibilné exekučné konanie, v rámci ktorého je na rozhodnutí oprávneného, ktorý z možných inštitútov využije pre to, aby bola jeho pohľadávka uspokojená. Je tiež potrebné zdôrazniť, že všetky náklady vynaložené na exekučné konanie majú byť v rámci tohto exekučného konania uspokojené v rámci poskytnutého plnenia povinným, teda všetky náklady vynaložené na exekučné konania by mali byť v konečnom dôsledku uspokojené v rámci trov exekúcie. Práve navrhovaná právna úprava umožňuje dosiahnuť uspokojenie práv na nepeňažné plnenia prostredníctvom pomerne jednoduchého procesu uspokojenia náhradného plnenia (peňažného) spôsobmi vykonania exekúcie na peňažné plnenie, v rámci ktorého dôjde súčasne aj k uspokojeniu trov exekúcie, ktoré vznikli oprávnenému, t. j. predpokladá sa refundácia všetkých vynaložených nákladov oprávneného v rámci uspokojenia oprávneného. Okrem uvedeného navrhovaná právna úprava ráta s možnosťou využitia donucovacích opatrení, ktoré svojou povahou majú prispieť k úspešnému ukončeniu exekúcie.

Osobitne vo vzťahu k novým donucovacím opatreniam a vplyvom na podnikateľské prostredie je potrebné uviesť, že donucovacie opatrenia môžu byť v exekučných konaniach použité aj voči podnikateľským subjektom (ako povinnému v exekučnom konaní prípadne ako subjektu, ktorý neposkytuje súčinnosť, nepodá vyhlásenie o majetku, t. j. vždy ide o subjekt, ktorý neplní svoje povinnosti a svojím konaním v zásade „znemožňuje“ úspešné ukončenie exekučného konania). Ide o peňažnú pokutu, zadržanie vodičského preukazu, zadržanie osvedčenia o evidencii vozidla a použitie technických prostriedkov brániacich užívaniu vecí. Tieto donucovacie opatrenia môžu byť uložené podnikateľským subjektom v prípadoch, kedy to Exekučný poriadok predpokladá, t. j. predovšetkým v prípade, ak je povinným subjektom v rámci exekúcie vedenej na uspokojenie nepeňažného plnenia podnikateľský subjekt. Donucovacie opatrenie však môže byť uložené aj v prípade, ak je povinným podnikateľský subjekt a neposkytne exekútorovi súčinnosť (§ 40), prípadne vyhlásenie o majetku (§ 41). V týchto prípadoch však môže byť uložené donucovacie opatrenie len vo forme peňažnej pokuty. V ostatných prípadoch je maximálna horná hranica výšky peňažnej pokuty.

V súvislosti s vyššie uvedeným nemožno opomenúť, že povinnosť poskytnúť súčinnosť (§ 40) a povinnosť podať vyhlásenie o majetku povinného (§ 41) má rovnako ako povinný aj štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu povinného, prokurista povinného, odborný zástupca zodpovedný za podnikanie povinného, likvidátor povinného, nútený správca povinného a zákonný zástupca povinného; ak je povinným právnická osoba bez štatutárneho orgánu, povinnosť poskytnúť súčinnosť exekútorovi rovnako ako povinný má aj osoba, ktorá vykonávala funkciu štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu naposledy (ďalej len „štatutárny orgán“). V tomto prípade sa navrhuje úprava, ktorá umožňuje uložiť donucovacie opatrenie v podobe peňažnej pokuty aj štatutárnemu orgánu (rovnako ako doposiaľ poriadková pokuta), ak neplní zákonné povinnosti, pričom návrh zákona upravuje aj jej maximálnu výšku.

V tejto súvislosti tiež nemožno opomenúť, že súd je oprávnený na návrh exekútora uložiť peňažnú pokutu a súčasne rozhodnúť o vylúčení podľa § 13a Obchodného zákonníka.

Všetky vyššie uvedené skutočnosti môžu viesť k záveru, že návrh zákona má negatívny vplyv na podnikateľské prostredie, avšak tento záver nie je správny. V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že navrhovaná právna úprava „sankcionuje“ tie podnikateľské subjekty, ktoré neplnia svoje povinnosti (či už vyplývajúce z exekučného titulu alebo zo zákona), čím v zásade tieto subjekty vlastným konaním znemožňujú alebo iným spôsobom komplikujú a sťažujú výkon iných činností, vrátane podnikateľských činností iných subjektov, a súčasne negatívne vplývajú na výkon verejnej moci. V tejto súvislosti preto zastávame názor, že navrhovaná právna úprava má výlučne pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie, nakoľko má docieľiť uspokojenie plnení priznaných exekučným titulom a zefektívniť a urýchliť exekučné konanie.

Opätovne zdôrazňujeme, že kvantifikovať pozitívne vplyvy právnej úpravy nie je možné, nakoľko neexistujú relevantné údaje, na základe ktorých by bolo možné takúto kvantifikáciu vykonať, a tieto údaje nie je možné ani získať z existujúcich informačných systémov, a to vzhľadom na rôznorodosť právnych vzťahov a vedených exekúcií (nie je možné predpokladať spôsob vedenia exekúcie), právnych inštitútov (je výlučne na vôli exekútora, prípadne oprávneného alebo povinného, akým spôsobom sa v exekúcii bude pokračovať, či sa využijú donucovacie opatrenia, písomná dohoda medzi účastníkmi exekučného konania o náhradnom plnení, či sa vymôže náhradné plnenie, či oprávnený je ochotný uhradiť preddavok na náklady exekučného konania, atď.) a vzhľadom na rozmanitosť a flexibilitu procesov v exekučnom konaní (nie je objektívne možné predpokladať postup v exekučnom konaní a ani rozhodnutie oprávneného o tom, aké úkony a inštitúty využije), pričom spôsob výkonu konkrétnej exekúcie závisí od rôznorodých faktorov, ktoré nie je možné predpokladať, nakoľko vývoj a postupy s výlučne závislé od správania sa účastníkov v konkrétnych exekučných konaniach, od správania sa tretích osôb, ako aj od zvolených postupov exekútora, a súčasne od vôle a možností povinného spolupracovať v exekučnom konaní a plniť si svoje povinnosti.

Práve vzhľadom na uvedené máme za to, že kalkulačka nákladov v tomto prípade nie je smerodajnou pre určenie prevažujúceho vplyvu návrhu zákona, nakoľko podľa nášho názoru tento návrh zákona má výrazne pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie, a to aj napriek úpravám regulácií, ktoré sú však nevyhnutné pre zabezpečenie efektívnosti a transparentnosti vedenia exekučného konania, nakoľko návrh zákona zabezpečí flexibilitu, zrýchlenie a transparentnosť vedenia exekučného konania, čím v konečnom dôsledku dôjde k uspokojeniu oprávnených skôr a vo väčšom rozsahu, resp. v plnom rozsahu, nakoľko minimálne spôsob realizácie donucovacích opatrení je zárukou plnenia povinností v rámci vedeného exekučného konania.